

Živnostníci jako původci odpadů

Jak na živnostníky, kteří neplní povinnosti původců odpadů? Města to řeší informacemi na webových stránkách, letáky, a nakonec i pokutami.

Ačkoliv v právní úpravě odpadového hospodářství v ČR není samostatný pojem „živnostenský odpad“ upraven, tyto odpady reálně na území měst a obcí vznikají. Podle Katalogu odpadů jsou zařazovány do skupiny 20 „Komunální odpady (odpady z domácností a podobné živnostenské, průmyslové odpady a odpady z úřadů), včetně složek z odděleného sběru“. V případě odpadů „podobných“ jde o odpady vznikající při nevýrobní činnosti právnických osob a fyzických osob oprávněných k podnikání na území obcí (např. v úřadech, v kancelářích, v kulturních a vzdělávacích zařízeních, v síti obchodů a služeb včetně veřejného stravování).

Ve studii, věnované živnostenským odpadům, mezi ně autorka Ing. Zdenka Kotoulová zařazuje také odpady z oblasti občanské vybavenosti, spadající pod skupiny 15, 18, 19, 20 a specifické druhy odpadů odpovídající dané činnosti. „Služby jsou zde chápány v co nejširším smyslu jako veškerý servis pro život občanů (včetně např. zdravotnických zařízení) a fungování obce (včetně např. provozu úřadů veřejné správy). Toto pojetí je dáno výčtovým přehledem podle Odvětvové klasifikace ekonomických činností (OKEČ, respektive NACE) a může být bezpochyby předmětem další diskuse,“ říká se ve studii z roku 2010 (viz box 2).

Řada živnostníků využívá obecní systém, ale bez smlouvy s obcí.

BOX 1: POVINNOSTI PŮVODCŮ ODPADŮ

Původce odpadů je podle § 16 zákona o odpadech povinen:

- odpady zařazovat podle druhů a kategorií podle § 5 a 6,
- zajistit přednostní využití odpadů v souladu s § 11,
- odpady, které sám nemůže využít nebo odstranit v souladu s tímto zákonem a prováděcími právními předpisy, převést do vlastnictví pouze osobě oprávněné k jejich převzetí podle § 12 odst. 3, a to buď přímo, nebo prostřednictvím k tomu zřízené právnické osoby,
- ověřovat nebezpečné vlastnosti odpadů podle § 6 odst. 4 a nakládat s nimi podle jejich skutečných vlastností,
- shromažďovat odpady utříděné podle jednotlivých druhů a kategorií,
- vést průběžnou evidenci o odpadech a způsobech nakládání s nimi a ohlašovat odpady,
- zpracovat plán odpadového hospodářství v souladu s tímto zákonem a prováděcím právním předpisem a zajišťovat jeho plnění,
- vykonávat kontrolu vlivů nakládání s odpady na zdraví lidí a životní prostředí v souladu se zvláštními právními předpisy a plánem odpadového hospodářství,

S prevencí a s nakládáním s živnostenskými odpady úzce souvisí zákon č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých dalších zákonů (zákon o obalech), ve znění pozdějších předpisů.

Zdroj: Ing. Zdenka Kotoulová - SLEEKO <http://www.zivnoodpad.cz/>

VAROVÁNÍ A INFORMACE

Ačkoliv živnostenské odpady byly dlouhou dobu mimo zorné pole úřadů, postupně se časy mění.

Magistrát města České Budějovice na webu města upozorňuje na povinnosti původce odpadů, v tomto případě právnických a fyzických osob oprávněných k podnikání na základě živnostenského listu nebo zápisu v obchodním rejstříku. Na základě vlastních provedených kontrol upozorňuje zejména na § 16 (písm. c až e) zákona o odpadech – povinnost shromažďovat odpady utříděné podle jednotlivých druhů a kategorií a předávat je pouze osobě oprávněné k jejich převzetí.

„Pokud Vám vznikají například plastové obaly, papírový odpad nebo sklo, jste povinni toto shromažďovat odděleně a v žádném případě neodevzdávat do komunálního odpadu. K zajištění převzetí vytríděných odpadů je nutno mít uzavřenu smlouvu se společností, která má oprávnění k převzetí odpadu do svého vlastnictví,“ říká se na webové stránce.

Podobně informuje leták společnosti KOMWAG, působící v Praze. „Separční nádoby nelze bez písemné smlouvy s hl. m. Prahou, zastoupenou svozovou firmou působící na obvodě, kde podnikáte, využívat. Jsou určeny pouze pro obyvatele hl. m. Prahy a hradí je hl. m. Praha ze svého rozpočtu. Vám, jako původcům odpadů (§ 16 zákona o odpadech), hl. m. Praha nabízí tuto formu, ale pouze za úhradu. Pokud byste odkládali vytríděné složky do separačních nádob a neměli uzavřenu smlouvu s městem, může vám být odborem životního prostředí úřadu městské části

BOX 2: CO PATŘÍ DO KO

Za komunální odpad lze považovat všechny odpady z neprodukční infrastruktury vznikající na území obce (komuny):

KO = DO + OS + PONV

kde:

KO	komunální odpad,
DO	domovní odpad,
OS	odpady ze služeb,
PONV	průmyslové odpady nesouvisející s výrobou

uložena pokuta až do výše 300 000 Kč,“ uvádí se v letáku. Formulář žádosti o zapojení do systému města je možné si stáhnout na stránkách města.

PRODUCENTI

Původci odpadu, kteří produkují odpad zařazený podle Katalogu odpadu jako odpad podobný komunálnímu, můžou na základě smlouvy s obcí využít systému zavedeného obcí pro nakládání s komunálním odpadem. Smlouva musí být písemná a musí obsahovat vždy vyšší sjednané ceny za tuto službu. Odpadem podobným komunálnímu se rozumí odpad, podobného složení jako komunální odpad, který vzniká původci odpadu z nevýrobní činností (v kancelářích, od zaměstnanců apod.).

Zkušenost a praxe ukazují, že řada původců systémy nakládání s komunálním odpadem obcí využívá, ovšem bez příslušné smlouvy s obcí. Jak uvádí web českobudějovického Magistrátu, mnoho menších podnikatelů o svých povinnostech nic netuší, nebo se domnívá, že je nějak obejde. ■

-ork-